Baigus kasti šurfus, vykdant automobilių stovėjimo aikštelės įrengimo darbus ir kasant tranšėją lietaus kanalizacijai, atlikti archeologiniai žvalgymai. Iš viso žvalgytas 1200 m² dydžio plotas. Aptiktas kultūrinis sluoksnis su XX–XXI a. pradžios datuojamais radiniais.

Josvainių St. 5A

In 2018, an evaluation (seven test pits totalling 15 m²) was conducted on the plot at Josvainių St. 5A, Kėdainiai (Fig. 1). A 1.05–1.25 m thick, 19th–20th-century cultural layer was discovered at the site of a future parking lot. Under this layer, 17th–18th-century finds were discovered in the fill of pits and postholes sunk into the sterile soil (Fig. 2).

Vismantas Muralis

Radvilų gatvė 8D

2018 m. gegužės pabaigoje – birželio pradžioje vyko žvalgomieji tyrimai Radvilų g. 8D. Sklypo Š dalyje planuojami statybos darbai, pritaikant erdvę viešam naudojimui. Teritorija patenka į Kėdainių senamiesčio (UK 16074) ir senojo miesto vietos (UK 5148) teritoriją. Tiriamo sklypo teritorija pailga, stačiakampio formos, 50x14,5 m dydžio, orientuota ŠR–PV kryptimi (30–210°). Paviršius sukeltas, aukštesnis už V ir Š dalyje esančią teritoriją. Bendras reljefas gana lygus, nežymiai aukštėja Š ir V kryptimi. Tyrimų vieta apaugusi žole, vietomis matomi buvusio tarybinio pastato kontūrai. Ištuštėjęs sklypas yra svarbioje senųjų Kėdainių vietoje. XIX a. pabaigoje šiame sklype buvo pastatytas Rusijos imperijos kariuomenės įgulos arsenalas, kurio pamatai po žemėmis išlikę iki šiol. Pastatas buvo apie 82,5 m ilgio, apie 12,5 m pločio, vieno aukšto su dvišlaičiu stogu. Vienoje dalyje jo tarpukariu veikė Lietuvos kariuomenės II artilerijos pulko patrankų depas, kitoje įrengtos arklidės. Po II Pasaulinio karo patrankų depas ir arklidės pritaikytos Elektros aparatūros gamyklos galvaninimo ir štampavimo cechams. Pastatas nugriautas praeito šimtmečio pabaigoje, tvarkant Kauno valstybinės mokesčių inspekcijos Kėdainių skyriaus pastato Didžioji g. 17 R prieigas. Rusijos imperijos kareivinių pastatų kompleksas suformuotas didelėje karmelitų vienuolyno valdoje. Ji suformuota XVIII a. viduryje, apjungus 11 miesto gyventojų sklypų, suplanuotų XVI a. pabaigoje tarp Didžiosios ir Arklių (dabar Radvilų) gatvių. Sklypai ir jų savininkai išvardyti 1604, 1624, 1663, 1739 m. miesto inventorių sąrašuose.

2018 m. žvalgomųjų tyrimų metu tirti 6 šurfai, iš viso 18 m² dydžio plotas. Po to šiame sklype, apie 750 m² plote atlikti žvalgymai, nuimant viršutinį iki 25 m storio žemės paviršių iki tarybinio pastato fragmentų. Esant itin sudėtingoms kasimo sąlygoms įžemį pavyko pasiekti trijuose šurfuose (1, 5, 6). ***Šurfe 1*** nuėmus viršutinį betono, žemių sluoksnį, 60–90 cm gylyje nuo žemės paviršiaus fiksuotas 30–60 cm storio XVIII a. pradžia – XIX a. II puse datuojamas sluoksnis. Po juo 1,2–1,3 m gylyje nuo žemės paviršiaus atidengtas 50–70 cm storio XVII a. pradžia – XVII a. II puse datuojamas kultūrinis sluoksnis. Šiame kultūrinio sluoksnio horizonte fiksuotas akmeninis grindinys, koklių fragmentai, buitinė keramika (1 pav.). Rastieji herbinių koklių fragmentai iki šiol Kėdainių archeologinėje medžiagoje nėra minimi. Šurfuose 2–4 atidengti XIX a. Rusijos imperijos kariuomenės įgulos arsenalo pastato vidinės sienos fragmentai, kurie tarybiniu laikotarpiu apmūryti statant cechą (2 pav.). Minėtuose šurfuose įžemis nepasiektas dėl sudėtingų kasimo sąlygų (betonas, smala ir t. t.). Šurfuose 5, 6 fiksuota išorinė arsenalo siena. ***Šurfe 5*** nuėmus 1 m storio be-

1 pav. Radiniai iš šurfo 1. V. Muralio nuotr.

Fig. 1. Finds from Test Pit 1.

tono, molingo grunto sluoksnį, fiksuotas 70 cm storio tamsiai rudų žemių sluoksnis, datuojamas XVII–XIX a. viduriu. Šurfe 6 nukasus 1,3 m storio tarybinių šiukšlių ir šviesiai pilkos žemės su plytų duženomis sluoksnius, fiksuotas 60 cm storio tamsiai rudos žemės gruntas. Sluoksnis datuojamas XVII a. pradžia – XVIII a. pabaiga. Šurfuose fiksuotas įžemis – rusvas molis. Žvalgomųjų archeologinių tyrimų metu po storu betono sluoksniu 5 šurfuose (2–6) 5–30 cm gylyje nuo žemės paviršiaus aptikta XIX a. Rusijos imperijos kariuomenės įgulos arsenalo fragmentų. Atidengtuose šurfuose sienos likučius sudaro 4–7 plytų eilės. Nustatyta, kad pastatas

2 pav. Šurfe 3 atidengta carinio pastato vidinė siena su akmeniniu lataku iš Š. V. Muralio nuotr.

Fig. 2. A partition wall with a stone drainage channel from the tsarist building that was unearthed in Test Pit 3, as seen from the N.

orientuotas ŠR–PV (30–210°) kryptimi. Išorinė siena 65 cm storio, vidinė – 55 cm, ji mūryta iš 28x13x10 cm dydžio raudonų plytų. Pamatų gylis siekia 1,2–1,4 m. Jie formuoti iš skaldytų lauko akmenų, tarpuose piltas smėlis. Akmenys nuo 10x10x10 cm iki 40x40x40 cm dydžio. Pastato vidinis plotis 12,5 m, ilgis nenustatytas.

Radvilų St. 8D

A field evaluation was conducted on the plot at Radvilų St. 8D, Kėdainiai due to planned construction work in adapting the space for public use. An arsenal was built at this site in the late 19th century. In the mid-18th century, a Russian Imperial Army building complex was created on the large property of a Carmelite monastery by joining 11 residential properties laid out in the late 16th century between Didžiosios and Arklių (now Radvilų) Streets. In conducting the 2018 evaluation, fragments of the tsarist arsenal were discovered in the six test pits (a total of 18 m^2) (Fig. 2). In Test Pit 1, a 50–70 cm thick, early 17th – second half of the 17th-century cultural layer was unearthed at a depth of 1.2–1.3 m from the ground's surface. Stone paving, stove tile fragments (Fig. 1), and household pottery were recorded in this horizon. The fragments of armorial stove tiles hitherto not mentioned in Kėdainiai archaeological material were discovered.

KLAIPĖDA

1 – Bažnyčių g. 4, 6;
2 – Danės g. 19;
3 – Daržų g. 10;
4 – Didžioji Vandens g. 2;
5 – Vežėjų g. 4;
6 – Žvejų g. 2B

Darius Balsas,
Rokas Kraniauskas,
Marius Petkus

Kvartalas tarp Aukštosios, Bažnyčių, Daržų, Didžiosios Vandens ir Vežėjų gatvių

2018 m. kvartale tarp Aukštosios, Bažnyčių, Daržų, Didžiosios Vandens ir Vežėjų gatvių buvo remontuojami kultūros paskirties fachverkiniai pastatai ir tvarkoma buvusi istorinė Žaibo gatvelė. Remontuojamų pastatų ir gatvelės vietose atlikti archeologiniai tyrimai (1 pav.).

Detalieji archeologiniai tyrimai atlikti lietaus nuotekų, šilumos trasų vietose, kuriose vykdyti didesnės apimties ir gylio žemės kasimo darbai. Iš viso ištirta 15 archeologinių plotų 1–15 (123,1 m^2 plotas). Žvalgymai atlikti drenavimo ir elektroninių ryšių tinklų ir keičiamo